

ЛЕТОПИС СРПСКЕ ПОРОДИЦЕ ИЗ БОСНЕ

Аутор

Јован Б. Душанић - Липљански
dusanic@gmail.com

Издавач

ИКП “Никола Пашић”
Београд, Трг Николе Пашића 9
011/3398-393

За издавача
Љиљана Танић

Уредник

Миодраг К. Скулић

Рецензент

Проф. др Никола Б. Поповић

Компјутерска обрада
Милан Танић

Штампа

Чугура принт - Београд

Тираж

300

Јован Б. Душанић - Липљански

ЛЕТОПИС
СРПСКЕ ПОРОДИЦЕ ИЗ БОСНЕ
(ДУШАНИЋИ ИЗ ПРИБИНИЋА)

Београд
2007.

Ако знаш да размишљаш, да посматраш, да упознајеш,
а да никад не будеш скептик или рушилац.
Ако знаш да сањариш, а да ти сан не буде господар.
Ако знаш да мислиш, а да не будеш машталац.
Ако можеш да будеш заљубљен, али не луд од љубави.
Ако можеш да будеш храбар, али никад необазрив.
Ако можеш да будеш јак, а ипак останеш нежан.
Ако можеш да будеш паметан и добар,
а да ниси ни чистунац ни ситничар.
Ако можеш да останеш једноставан
и ако си саветодавац краљева.
Ако можеш да волиш све пријатеље као браћу,
а не мрзиш оне који тебе мрзе и да се ипак бориш и браниш.
Ако можеш да слушаш како о теби лажу,
а да сам не кажеш ни једне лажи.
Ако можеш да задобијеш победу после пораза,
а да те две варке подједнако примиш.
Ако можеш да сачуваш храброст и поштење,
када је сви остали изгубе.
Тада ће победа и слава бити заувек твоји послушни робови,
и оно што више вреди него све победе и сва слава,
БИЋЕШ ЧОВЕК – СИНЕ МОЈ !



Књигу посвећујем сину *Арсенију*

САДРЖАЈ

| | |
|-----------------|---|
| Предговор | 9 |
|-----------------|---|

Први део П Р И Б И Н И Ћ

| | |
|--|-----|
| 1. Прибинић и његови становници | 13 |
| 2. Време до пропасти средњовековне босанске државе | 25 |
| 3. Турско ропство | 36 |
| 4. Аустроугарска окупација | 54 |
| 5. Обнова манастира Лишље | 80 |
| 6. Црква и први свештеници у Прибинићу | 85 |
| 7. Школа и први учитељи у Прибинићу | 127 |

Друди део П О Р О Д И Ц А Д У Ш А Н И Ћ

| | |
|--|------------|
| Прва три поколења Душанића у Прибинићу | 146 |
| Четврто поколење Душанића у Прибинићу | 150 |
| Пето поколење Душанића у Прибинићу | 154 |
| Наш прадед - шесто поколење | 159 |
| Наши дедови - седмо поколење | 161 |
| Наши очеви - осмо поколење | 186 |
| Наша генерација - девето поколење | 231 |
| Наша деца - десето поколење | 237 |
| Наши унуци - једанаесто поколење | 242 |
| Наши праунуци - дванаесто поколење | 243 |
| <i>Прилог: Прогонство као судбина</i> | <i>253</i> |

Трећи део
ЕТНОГРАФСКИ ЗАПИСИ

| | |
|---|-----|
| 1. Породична домаћинства и међуљудске везе | 286 |
| 2. Главна кућа и помоћне зграде | 289 |
| 3. Привређивање | 294 |
| <i>Пољопривреда и занатство (294); Лов и риболов (298); Порези и друге дажбине (299);</i> | |
| 4. Говор | 304 |
| 5. Исхрана | 323 |
| 6. Ношња | 327 |
| 7. Лечење људи (<i>Лекаруша проте Косте</i>) | 330 |
| 8. Обичаји | 335 |
| <i>Божих (335); Васкрс (340); Крсна слава (342); Сеоска слава – Масла (352); Мобе и прела (353); Крштење (354); Свадба (356); Сахрана (361); Завети и аманети (365)</i> | |
| 9. Народно стваралаштво | 369 |
| <i>Песме и игре (369); Пословице, загонетке и здравице (374); Народна веровања (386); Клетве и заклетве (391)</i> | |
| Остали записи | 393 |
| <i>Манастири близанци – Липље и Ступље (393); Краљичино гувно и Растушка пећина (400); Гробље војводе Момчила (402); Турска суданија и аустријско азбиндовање (405); Прелазак на ислам (407); Хајдук Милић Икић (409); Принципово врело (411); Чишћење терена од четника (411); Буква која шета (412); Разни други записи (415)</i> | |

ПРЕДГОВОР

Као дете волео сам да слушам казивања старијих, посебно мога деде Јована, о прошлости наше породице и нашег родног краја. Касније ће и мој син Арсеније желети и често тражити да му о томе детаљно причам, па сам пре десетак година одлучио да то прибележим и за сина напишем малу породичну историју. У почетку сам мислио да то буде породична историја коју бих написао за сина Арсенија и умножио је у још три примерка за синове моје браће - близанаца Предрага и Ненада, тако да би по један примерак имали и моји синовци - Стефан, Бранислав и Предраг. Од тада па до данас сакупио сам доста материјала и поред централне теме – историје наше породице – написао и још два дела: део који се односи на историју родног места и шире околине, те део посвећен етнографији овог краја.

Желео сам да нешто од историјског сећања и традиције наших предака, која се вековима усмено преносила са генерације на генерацију, забележим и сачувам за наше потомство. Традиција у својој суштини јесте избирљиво сећање, односно она је све оно што је добро речено и урађено и издржало проверу кроз вековно искуство наших предака, те – и на основу савремених мерила – обезбедило себи место у свести садашњих нараштаја као нешто што је вредно неговања, памћења и поштовања. Неко је лепо рекао да је традиција само оно што је довољно старо да би вечито било младо. Увек, а поготово у ово време глобализације и кризе идентитета, добро је да се зна одакле потичемо, који су нам корени, како су живели и са каквим искушењима су се сусретали наши преци. На таквим сазнајним основама лакше се може живети у садашњости, а и будућност се може учини предвидљивијом.

Када је недавно школа “*Стеван К. Душанић*” у мом родном месту прослављала стогодишњицу изградње школске зграде и званичног почетка рада школе, решио сам да (као свој скромни допринос прослави наведеног јубилеја) објавим део из већ написане породичне књиге који се односи на историју родног места и шире околине. Цео тираж монографије ПРИБИНИЋ – МЕСТО У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ бесплатно сам поделио, а пошто је објављени материјал наишао на одличан пријем читалаца, донео сам одлуку да претходну књигу допуним делом који је посвећен етнографији и за ширу читалачку публику објавим књигу ХРОНИКА СРПСКОГ СЕЛА У БОСНИ (*Прибинић – Република Српска*), те књигу ЛЕТОПИС СРПСКЕ ПОРОДИЦЕ ИЗ БОСНЕ (*Душанићи из Прибинића*) која би била најкомплетнија и поред наведених садржавала би и део посвећен породици Душанић, а коју бих бесплатно поделио мојим Душанићима и одређен број примерака одвојио за библиотеке у Србији, Републици Српској и Црној Гори.

Ову књигу (уз нешто измењене речи Р. Киплинга) посвећујем сину Арсенију за кога сам је превасходно и написао.

Београд, 07.07.2007.

Јован Б. Душанић - Липљански

dusanic@gmail.com